

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 2 (1097) 1978 m. sausio mėn. 21 d.

Melbourne.

XXIII METAI

UKRAINOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

ŠVENTĖ

Amerikoje pasirašyta Lietuvos ir Ukrainos draugystės sutartis

Laisvajame pasaulyje ukrainiečiai švenčia sausio 22 d. Ukrainos 60 metų nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Ukrainos Centrinė Taryba 1918. I. 22 paskelbė nepriklausomą suvereninę Ukrainos respubliką su sostine Kijevu. Lenkų kariuomenė 1918. XI. 22 užėmė vakarinę Ukrainą su Lvovu, o bolševikinei raudonajai armijai 1919. I. 22 pavyko užimti Kijevo ir sudarė komunistinę vyriausybę. Nors vyko labai aršios nepriklausomybės kovos, beveik visa Ukraina pateko į raudonarmiečių rankas. Prasidėjo ukrainiečių tautinių veikėjų, bei inteligentų areštai, žudymai, trėmimai.

Nežiūrint griežtos priespaudos, ukrainiečių viltys atgauti laisvę neužgeso. Tiek sovietinėje, tiek Lenkijos užmoje Ukrainoje kūrėsi pagrindinė slaptos ukrainiečių organizacijos. Kilus vokiečių — rusų karui, daugelis ukrainiečių sveikino sutikdami vokiečių kariuomenę, bežygiuojančią į Sovietų Sąjungą, tačiau greitai nusivylė vokiečiais, kurie nei nemanė paremti nepriklausomos Ukrainos atkūrimo. Vokiečiai areštavo Lvove sudarytą vyriausybę, neleido išdalyti kolchozų į privatus ūkius, žiūrėjo į Ukrainos žemes kaip į ateities vokiečių kolonizacijos kraštą.

Sovietų valdomoje Ukrainoje gyvena 31 milijonas ukrainiečių, apie 9 milijonai išblaškyti po Sibirą ir Sovietų Sąjungą. Laisvajame pasaulyje yra apie 2 milijonus ukrainiečių. Apie 5 milijonai ukrainiečių žuvo nuo bolševikų sukulto bado 1932-33, ištėrimų į Sibirą, į šiaurės Rusiją ir genocido vartojamo teroro. Visą laiką vykdoma stipri ukrainiečių rusifikacija.

Religiniu atžvilgiu vakarinė Ukraina katalikiška, o visa kita pravoslaviška. Ukraina yra viena turtingiausių Europos dalių ne tik savo mineralinėmis žaliavomis ir pramone, bet ir žemės ūkiu. Dėl to Ukraina vadinama Rusijos turtingu aruodu.

Bendravimo sutartį 1977. XI. 12 Filadelfijoje pasirašė VLIKo pirm. dr. Kęstutis Valiūnas ir Ukrainos respublikos tremtyje sudarytos vyriausybės prezidentas Mykola Liwycki. Sutarties pagrindą sudaro abiejų tautų 1918 m. paskelbtas nepriklausomybės atstatymas: Ukrainos — sausio 22 d., Lietuvos vasario 16 d. Taigi ir ukrainiečiai ir lietuviai šiais metais mini šio svarbaus įvykio šešiasdešimtmetį. Sutartyje išpareigojama: "1. siekti glaudesnio bendradarbiavimo mūsų tautų iš sovietinės priespaudos išvadavimo šventoje kovoje, stiprinant ir derinant išsilaisvinimo pastangas, vedančias į galutinį tikslą — Lietuvos ir Ukrainos pilnos nepriklausomybės atstatymą, ir 2. valstybių nepriklausomybę atgavus, tęsti mūsų tautų istorinę ir tradicinę draugystę, plėtoti kultūrinį bendradarbiavimą ir puoselėti draugiškus tarpusavio santykius".

PD

Medalis Brežnevui

Užsienio spauda praneša, kad Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kurt Waldheim nuvykęs į Maskvą įteikė garbės medalį Leonidui Brežnevui, matyt už tai, kad Brežnevas nepritariančius komunizmo diktatūrai disidentus uždaro į beprotamius ir nuodais jiems sunaikina galvos smegenis.

— Amerikos valstybės sekretorius Cyrus Vance JAV Kongreso komisijai tvirtina, kad Sovietų Sąjunga ir Varšuvos pakto komunistinių režimų valstybės nesilaiko žmogaus teisių apsaugojimo.

— Jungtinių Tautų Organizacijos socialinė komisija 126 balsais priėmė rezoliuciją, kad pasaulyje nebūtų suvaržytas naudojimas ekonominiams, socialiniams ir kultūrinėms teisėms. JAV ir Vakarų Europos kraštų delegatai tos rezoliucijos nebalsavo, pabrėždami, kad žmogaus teisės yra nedalomos, šalia rezoliucijos teisių žmogus turi teisę į religijos, tautos, sąžinės laisves, kurias visas, o ne dalį jų, suteikė Kūrėjas kiekvienam individui.

— Vatikano atstovas Belgrado konferencijoje pateikė pasiūlymą, kuriuo žmogaus teisių apsaugojime reikalaujama garantuoti religinėms bendruomenėms teisę naudotis masinėmis informacijos priemonėmis, laisvai šaukti ir rinktis į susirinkimus, pasikeisti informacijomis.

— Belgijos sostinėje Briuselyje vyko demonstracijos prieš Sovietų ambasados, reikalaujant sąžinės ir religijos laisvės Rytų Europos kraštuose. Katalikai ir protestantai susirinko į vieną bažnyčią bendrai maldai už persekiojamas aukas komunistų valdomuose kraštuose.

— Vakarų pasiekė žinia, kad sovietų slaptoji policija Maskvoje suėmė ir tardė tris Tarp-tautinės Amnesty organizacijos skyriaus narius.

— Amnesty International organizacija New Yorke suruošė demonstraciją prieš Sovietų atstovų vybės Jungtinėse Tautuose, reikalaujant išleisti iš sovietinio kalėjimo ukrainietį istoriką Valentiną Moroz ir gydytoją Našpin.

— Vakarų spaudai spaudžian, Sovietai iš kalėjimo paleido žymų Krymo totorių teisių gynėją Mustafą Djemiliovą, 33 m. amžiaus, iškalėjusį jau 8 metus. Jis sovietams nusikalto tuo, kad reikalavo Stalino ištremtus į Sibirą šimtus tūkstančių totorių paleisti ir juos grąžinti į jų tėvynę Krymą.

— Norvegijos sostinėje Oslo Tarp-tautinė Misija pasiuntė Sovietų komunistų partijos sekret. Brežnevui laišką, reikalaujant Sovietų valdomuose kraštuose teisės laisvai išpažinti savo religinius įsitikinimus. Ši Misija išplatino nemažai dokumentinės medžiagos apie religinę padėtį Lietuvoje, plačiai paskleidė sąžinės belaisvės Nijolės Sadūnaitės gynimosi kalbą teisme.

— Reuterio žinių agentūra praneša, kad sovietų milicija Armenijoje suėmė Žmogaus teisių gynimo komiteto du narius.

Cia Ukrainos sostinėje Kijeve Šv. Sofijos aikštėje Ukrainos Centrinė Taryba paskelbė Ukrainos respublikos nepriklausomybę 1918. I. 22. Tai buvo didžio džiaugsmo ukrainiečių šventė. Po metų toje pačioje vietoje paskelbtas Aktas, sujungęs visas svetimųjų valdomas žemes į vieną nepriklausomą Ukrainos valstybę ir gynėsi nuo visų priešų — rusų, lenkų, vokiečių. 1921 m. Ukraina buvo pasidalyta tarp Sovietų Rusijos ir Lenkijos. Visame pasaulyje ukrainiečiai iškilmingai švenčia šią brangiąją savo Nepriklausomybės šventę. Mes, lietuviai, jungiamės prie ukrainiečių laisvės troškimo ir meldžiame Dievą laisvės Ukrainai ir Lietuvai.

Sovietai apiplėšia užimtus kraštus

Estijos mokslininkų skundas

“Vargas nugalėtiems”, sakydavo senovės romėnai, prieš tūkstančius metų paglemžę daugybę žemių, tautų ir žmonių. Tą patį mes galime pasakyti ir šandieną, turėdami prieš akis sovietinių rusų pavergtas 122 tautas, jų tarpe ir mūsų tėvynę Lietuvą.

Tie, kurie seka ne tikrai dvasinį, bet ir ekonominį pavergtųjų tautų gyvenimą, gerai pastebi, kad ne tikrai pavergtieji žmonės netenka pagrindinių žmonių teisių, bet ir jų turtai bei užimtų kraštų gėrybės pereina okupanto žinion. Tikrieji šeimininkai negali laisvai savo ir savo žemės gėrybėmis naudotis. Visi žemės, gelmių turtai, gautieji gaminiai ir laukų derlius pagal “vieningą planavimo sistemą” įjungiami į rusišką ūkį ir yra Maskvos bei jos emisarų naudojami.

Dėl tokio sovietinių rusų viešai našališkumo, kai gamtos turtai ir kitokios ekonominės gėrybės ir gaminiai beatodairiškai išvežami iš juos sukūrusio krašto, kyla daug nepasitenkinimų. Deja, jie labai nepopuliarūs, nors juos reikėtų ir patys atitinkamų respublikų komunistų partijos vadovai.

Siuo pažiūriu mums įdomus okupuotosios Estijos aštuoniolikos gamtininkų iš Tartu universiteto, Gamtos apsaugos draugijos, Talino politechnikos instituto atviras laiškas, išpėjęs Vakarų kolegas dėl Maskvos vykdomo Estijos gamtos turtų nualinimo ir oro bei vandens teršimo.

Kadangi šiaurės Estijoje užterštieji vandenys įteka į Baltijos jūrą, šis pavojus tiesioginiu būdu paliešia visą Baltijos jūros pakraščio zoną, taigi ir okupuotąją Lietuvą.

Minėtas mokslininkų atviras laiškas adresuotas Suomijos, Švedijos, Danijos, Vakarų Vokietijos atitinkamoms įstaigoms. Mus jis pasiekė per “Die Welt” dienraštį.

Laiško autoriai — gamtininkai apeliuoja į Helsinkio susitarimą, kuriame kalbama apie “aplinkos apsaugą, jos pagerinimą ir gamtos turtų tikslingą naudojimą dabarčiai ir ateinančioms kartoms”. Laiško autoriai — geologai, geografai, biologai yra gamtos aplinkos saugotojai ir jie pirmiausia apeliuoja į Baltijos pajūrio kraštus. Jie rašo norį suteikti teisingą, laisvą nuo oficialiosios cenzūros ir

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

ideologijos pavojingos padėties vaizdą, koks yra atsiradęs šiaurės Estijoje, kur naikinamas gamtos turtas ir teršiamas pati gamta.

Estija, turėdama rusvosios anglies klodus, yra vienintelis kraštas prie Baltijos jūros ir vienas iš nedaugelio Europoje, kuri pati gali aprūpinti savo energijos reikalavimus ir, jeigu ji būtų savarankiška šeiminkė savo krašte, galėtų pigiu būdu aprūpinti kuru ir savo kaimynus. Estijoje gaunama anglis ir nafta turi tą gerą ypatybę, kad geros kokybės anglies klodai yra žemės paviršiuje arba negiliai žemėje.

Pirmoji naftos ir rusvosios anglies perdirbimo rafinerija Estijoje (ir visame pasaulyje) pradėta kurti trečiame šio šimtmečio dešimtmetyje ir buvo sėkmingai kultivuota Estijos nepriklausomybės metais. Tačiau dabar, sovietinės okupacijos metu, padėtis eina visiškai kita kryptimi — nurodo laiško autoriai. Praktiškai didžiausią dalį rusvosios anglies produkcijos sudegina dvi rusiškos didžiosios termoelektros jėgainės. Visa tai rusai pateisina “svarbesniais valstybės interesais”, nes Sovietų Sąjungos šiaurės vakarų srityje nėra kitų energijos šaltinių rusų pramonei aprūpinti.

Estijos rusvoji anglis yra vertinga medžiaga daugelio cheminių produktų gamybai ir jos tiesioginis sudeginimas yra neprotingas turto eikvojimas. Tačiau Maskva, užuot atsisakiusi kenksmingos eksploatacijos, sumaniusi pastatyti dar trečiąją didžiulę termolektrinę jėgainę, apkūrenamą Estijos anglimis. Kai tai įvyks, Estijos anglies eksploataciją reiks padvigubinti, nors ir šiaip jau iškasimas yra smarkiai išaugęs: 1940 metais buvo iškasama 0,86 milijonai tonų anglies, o 1975 m. buvo iškasta jau 28,5 milijonai tonų.

Estijos gamtininkai savo laiške remiasi 1976 metų Mokslo akademijos duomenimis, kur pripažįstama, kad Estijos anglies rezervai yra verti tikslingesnio jų panaudojimo ir kad kasyklų eksploatacijos padidinimas būtų nepateisinamas. Sovietiniai rusai skelbia, kad Estijos teklių dar užteks visiems 200 metų, tačiau estai sako, kad, tokiu tempu kaip dabar naudojant, anglies užteks tikrai keliems dešimtmečiams.

Toliau laiške aprašytas “mėnulio vaizdas”, koks yra atsiradęs aplink anglies kasyklas. Šiaurės Estijoje atsiradęs didžiulės pelenu ir plikų uolų platybės. Gamtos vaizdas ten pilkas ir beveik miręs. Oras prisotintas dulkių ir dūmų, sieros, fenolų ir kitų nuodingų medžiagų. Purse ir

Puhajogi upės, kadaise turtingos forelėmis ir lašišomis, dabar mirusios ir užteršia jūros vandenį. Taip pat užnuodyti ir padirvio vandenų rezervai.

Laiške paminėti ir keli pradėti žingsniai Estijos gamtos apsaugai. Šiomet 187.700 hektarų žemės arba 4,1 proc. Estijos teritorijos oficialiai pavesta valstybės apsaugai. Lahema rajone įkurtas 64.000 ha ploto tautinis parkas — pirmasis šios rūšies parkų Sovietų Sąjungoje.

Laiško pabaigoje nurodyta, kad kasyklų prie Suomijos įlankos praplėtimas sukels dramatiškas permainas ne tikrai Estijoje, bet ir visame Baltijos jūros baseine. Todėl laiško autoriai siūlo šią problemą svarstyti tarp tautinėse konferencijose ir kelti spaudoje.

Tenka tad laukti, kaip Vakarų spauda ir Vakarų mokslininkai reaguos į šį pavergto krašto mokslininkų laišką bei skundą ir kaip jį vertins Maskva.

ALKOHOLIZMAS

Skęstame degtinėje ir nieko veiksmingesnio nedarome išsigelbėjimui nuo sunkiausios nelaimės.

Gyvenimo tiesa

Puikiausias ant žemės dalykas yra žmoniškas — asmenybe pilnai į tikrą žmogų išsivystęs asmuo. Tokių žmonių išsiauginimas ir į atsakingas vietas paskyrimas yra visų mūsų šiandien svarbiausias darbas. Daug lengviau užauginti naują, asmenybe sveiką žmogų, negu susveikinti alkoholius. Jie vienas po kito krinta po degtinės dalgiu. Nežiūrint kaip išsimokslinę, kaip gabūs ar pamaldūs — visi vienodai krinta degtinės pakirsti dėl to, kad jie savoje asmenybėje dar nėra tapę tikrais, kūnu, protu ir jausmais sveikais asmenimis. Alkoholis šiandien medicinoje aptiriamas kaip toks asmenybės sutrikimas, kurio vyriausias požymis yra chroniškas nesulaikantis girtavimas.

Girtuokliavimas yra pasėka žmogaus asmenybės sumenkimo. Tol bus girtaujama, kol žmogus pajęgs tapti tikru žmogumi, kuriu Tvrėjas jį pramatė. Todėl visi, reikiamai tvarkydami susirgusįjį, eikime dar svarbesnio darbo dirbti: pradėkime savo elgesiu tvarkyti ne tik savo asmenybę, bet imkime vaikuose ugdyti tikrą žmogų. Tik tada blaivės pasaulis ir mūsų aplinka. Dabar visi įsidėmėkime, kad girtavimas nėra normalus dalykas, nors dauguma žmonių girtauja. Blogas dalykas nevirsta geru, nors jį praktikuotų net visi žmonės. Per asmenybės sutvarkymą turime eiti prie alkoholio sutvarkymo. Kito kelio nebuvo, nėra ir nebus.

Dr. J. Adomavičius

lietuviai pasaulyje

Pranas ir Algirdas Brazinskai iš Amerikos atsiuntė laišką ir prašo Australijos lietuvių rašyti laiškus Amerikos prezidentui Jimmy Carter, kad juos ne-deportuotų į Rusiją ir leistų pasilikti Amerikoje. Amerikoje sudarytas Brazinskių Laisvės Gy-nimo komitetas ir prašo finansinės paramos. Aukus siųsti adresu: Pranas & Algirdas Brazinskai, P. O. Box 160. MAYWOOD, Calif. 90270 USA.

Romoje gauta telegrama, kad Kaune mirė kunigų seminarijos profesorius ir šv. Antano parapijos klebonas kun. Pranas Šniukšta, 69 m. Baigęs Kauno kunigų seminariją, kunigu pašventintas 1935. VI. 15, vikaravo Ariogaloje, Kelmėje, buvo gimnazijų kapelionas. Velionis palaidotas savo gimtinėje Betygaloje. Su jo mirtimi 1977 m. Lietuva neteko 20 kunigų.

Romas Giedra, bandęs iš pavergtos Lietuvos pasprukti į Švediją, sovietų buvo nuteistas ketverius metus atkalėti Sibire. Atkalėjęs dabar viešai atsisakė Sovietų pilietybės ir reikalauja okupanto, kad leistų emigruoti į Ameriką, kur gyvena jo tėvas, taip pat ir tėvas jau seniai daro dideles pastangas atsikviesti savo sūnų.

Šiomis dienomis iš Kauno per Maskvą į Romą atvyko Vanda Šimanauskaitė — Stasaitienė, kuriai po 5 metų laukimo pasisekė gauti sovietinę emigracijos vizą. Ji gimusi Tauragėje, gyveno ir dirbo Kaune. Jos atvykimu į Ameriką rūpinosi tarp tautinė Tolstojaus vardo Fundacija.

Garsusis Rokefelerio Fondas Amerikoje paskyrė \$ 35.000 Pabaltijo kraštus liečiančios dokumentinės medžiagos rinkimui Kento valstybiniame universitete.

Prof. Tomas Venclova Los Angeles mieste praėjusių metų pabaigoje padarė spaudai ir televizijai pareiškimą dėl ten vykstančios Sovietų parodos. Venclova išryškino žmogaus teisių paneigimus Lietuvoje. Jo pareiškimą atspausdino “Valley News” dienraštis, pagarsino trys radijo stotys ir viena televizijos stotis.

Marija Duobienė Amerikoje Los Angeles mieste prieš Kalėdas atšventė savo 100-tąjį gimtadienį. Ji ir dabar yra geros sveikatos, puikiai orientuojasi visuo se reikaluose, skaito be akinių, kilimu nuo Daukšų, kur yra ir vyskupo V. Brizgio tėviškė.

JAV Newarko arkiv. P. Gerety 1977. XI. 13 pašventino Newarko lietuvių šv. Mykolo Arkangelo bažnyčią. Šiai parapijai vadovauja kun. Albertas Matulis.

Rašytojas Aloyzas Baronas Čikagoje suredagavo kelių autorių parašytą knygą “Lietuva ir žydai”. Veikalas bus netrukus išverstas taip pat į anglų kalbą.

Printed by “Prosvita” 387 Dryburgh St. North Melbourne.

Published by Mr. V. Čižauskas as a President of the Lithuanian Catholic Federal Committee 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

TEVIŠKES AIDAI

LAIMĖS KELIU

Kristus pradėjo viešąjį gyvenimą skelbdamas: "Atsiverskite! Dangaus karalystė čia pat". Jis kvietė žmones palikti viską ir jį sekti. Jo garsas greitai pasiklido po visą šalį ir rinkosi didelės minios. Jo pranešimas atrodė toks svarbus, kad visi norėjo vis daugiau ką išgirsti. Kai Kristus pamatė atbanguojančias minias, jis palipo į Palaiminimų kalną ir pradėjo mokyti minias. Tai Dievo karalystės išanginė kalba, įvadas į visų laikų didįjį įvykį, visiškas ir sprendžiamas laimės apreiškimas.

Palaiminimų kalno Jėzaus žodžiai giliai krinta į mūsų širdį, sukeldami stiprų ir malonų supurtymą mūsų širdies gelmių, atitinkantį mūsų kilniausius ir tyriausius troškimus. Visi mūsų gyvenimo skausmingi ir nepernešami reikalai atidengiami, pri pažįstami, pagydomi, net patys kentėjimai, atrodo, tampa džiau gsmo versme. Vėl viskas atrodo galima, pajaučiame nuostabų jausmą. Tai Dievo karalystė.

Po pirmojo išpūdzio mintys greitai aptemsta. Vėl sugrįžtame į save. Tai ne pirmas kartas, kada tą girdime. Dažnai bandėme sekti tyrumo ir kilnumo jausmais, bet kaž kaip nebuvome laisvi jais sekti. Kaž kokia jėga mus sulaiko. Atrodo esame pasverkti vidutiniškumui. Kitų įtaka, kitų elgesys mus stipriai suka iš kelio. Jėzaus palaiminimai suteiks laimės, bet jie niekada neleisdžia sustoti ten, ką esame jau atsiekę. Tai tikra mirtis savi-meilei.

Pirmasis Jėzaus palaiminimas dvasios beturčiams apima ir visus likusius. Ar tai nėra kaž kas gąsdinančio, kai šv. Paulius sako: "Dievas pasirinko žemos kilmės, kas paniekinta, ko nėra, Dievas pasirinko, kad niekais paverstų tai, kas laikoma kažin kuo, — kad joks žmogus negalėtų didžiutis prieš Dievą". Štai dėl ko silpni ir vargšai sugėdins galinguosius. Paprastieji ir paniekintieji bus patys pirmieji dangaus karalystėje!

Žmonės trokšta Dievo karalystės, bet ji yra Dievo dovana. Kristus mus kviečia stiprybės ieškoti ir rasti jame. Tada mes daugiau nebesigirsime kaip žmonės, mes būsime priversti ieškoti tik Dievo garbės. Tai kaina, kurią turime sumokėti, jei norime laimėti tą laimę, kurią Jėzus skelbia Palaiminimų kalne. Jei tą viską branginame, tada užsitarnaujame išgirsti tai, ką Jėzus žada: "Būkite linksmi ir džiugaukite, nes jūsų laukia gausus užmokestis dangujel!"

PD

Algis Dičiūnas M. B. E.

Didž. Britanijos karalienės Elzbietos dekretu Naujų Metų proga Australijos Karo Laivyno leitenantas inž. Algis Dičiūnas pakeltas į M.B.E. narius. Šio Ordino pilnas vardas — Member or the Most Excellent Order of the British Empire. Šis ordinas teikiamas už ypatingus nuopelnus Britų imperijai. Tai pirmas atvejis Australijoje, kada lietuvis gauna tokį ordiną. Garbė Algiui Dičiūnui, o kartu ir visai Lietuvos Bendruomenei.

Algis gimė 1941. IV. 20 Kaune. Jo tėvai, karo audros blaško mi, 1949 m. atsidūrė Australijoje, kartu su savo dviem sūneliais dvynukais, ir nuolatiniame gyvenime įsikūrė Adelaidėje. Čia Algis baigė katalikų pradžios mokyklą, o 1958 m. baigė St. Michael's College. Iš jaunų dienų abu broliai mėgo jūrą, plačius vandenius ir laivus, tad nesunku buvo jiems abiem pasirinkti ateities profesiją. Abu įstojo į Australijos Karo Laivyną ir ten tarnaudami abu studijavo 5 metus Karo Laivyno Technikos mokykloje, kurią baigę gavo jūrų inžinieriaus laipsnius. Po to sekė praktika įvairiuose karo laivuose. Laivyno vadovybė pastebėjo Algio nepaprastus gabumus ir siuntė jį į žymiausias Karo mokyklas tobulintis. Štai keletas iš jų, kur Algiui teko studijuoti: Karo mokykla San Franciske, Naval Training School New Yorke, Royal Naval College Greenwich, Royal Naval College Manadon ir kitose mokyklose bei kursuose, kurias Algis lankė ir baigė aukščiausiais pažymiais.

Kai Australijos Karo Laivyno vadovybė nusprendė pastatyti dinti karo laivui naikintojui naują modernesnę ir didesnę motorą, tai tą darbą pavedė atlikti Algiui Dičiūnui, kuris per keletą metų labai įtempto ir sudėtingo darbo tą motorą pastatė ir ne bet

kaip. A. Dičiūno pastatytas motoras nustebino Karo Laivyno vadovybę savo pranašumu prieš kitus tokios rūšies motorus. Reikia manyti, kad šis Algio Dičiūno puikiai atliktas darbas ar tik nebus priežastis MBE ordinui gauti.

Siuo metu leitenantas inž. Algis Dičiūnas yra paskirtas Naval Training Development Officer ir rūpinasi jūrų mokslo programa, kurią turi išeiti nauji Australijos Karo Laivyno karininkai ir inžinieriai.

Sveikiname leit. Algį Dičiūną su jo laimėjimais ir kartu džiaugiamės, kad jis nenutolo nuo Lietuvos Bendruomenės ir, sukūręs lietuvišką šeimą, — vedė Kristiną Marganavičiūtę Melbourne, yra pavyzdingas Bendruomenės narys. J. V.

MENO APRAIŠKOS BAŽNYČIOJE

Tokiu pavadinimu "Sunday Mail" laikraštis sausio mėn. 1 d. laidoje Adelaidėje išspausdino skyriuje "Art" Mr. Noel Sheridan ilgoką straipsnį apie lietuvių šv. Kazimiero bažnyčią.

Pradėjęs nuo 16-ame šimtametyje vykusio Tridento susirinkimo nutarimų atverti bažnyčių duris istorinės ir legendarinės tematikos menui, kuris šandien išeina aštrion konkurencijon su savyje pasitenkinimą suradusiu abstraktiniu menu, autorius atsigrįžta į lietuvius, kurie savo pasididžiavimą savo religija ir savo menininkais yra gražiai išreiškę savo bažnyčioje.

Pasidžiaugęs profesionalų: Šerelio, Kapociūno, Grėbliūno, Kudirkos ir kitų darbais, kuriais jie yra tradicinėmis temomis ir simboliais pagražinę bažnyčią, ilgiau sustoja prie Kerulio geležies darbų, kurių daugelį jis yra padaręs pagal Pr. Pusdešrio braizinius, kuriuose šalia pui-

kaus techniško darbo yra išryškintos ir išlaikytos brangios tautinės vertybės. Vitražiniai langai savitais simboliais kalba apie Lietuvos istoriją ir riša, palaiko lietuvius.

Mr. Noel Sheridan straipsnį baigia netolimos praeities priminiu, kai 1961 m. Adelaidės lietuviai nupirko seną Hardwick licėjaus pastatą, iš kurio sudėtinėmis pastangomis šandien yra sukurtas išpūdingas lobynas, palaikąs lietuvių kultūrą bei dvasią. Visiems menininkams laimingų Naujų Metų linkėjimai. Pr. P.

MENO PARODA ADELAIDĖJE

ALK Federacijos suvažiavime didelio dėmesio sulaukė LK Centro didžiojoje salėje vykusi meno paroda, kurią suorganizavo V. Miliauskas. Ją sudarė trijų menininkų iš Melbourne atgabenti darbai.

JERŠOVAS, kuris, galima teigti, yra vienu iš pačių stipriausių medžio drožinėtojų lietuviškame pasaulyje, kurio darbai dovanų pavidalu yra pasiekę net Vatikaną, parodoje išstatė eilę koplytstulpių ir kitokios paskirties drožinių, kurių mikroskopiskai kruopštus darbas ir vykę medžio astpalvių deriniai kėlė nuostabą ir pasigėrėjimą. Šalia drožinių jis išstatė ir išpūdingų medžio šaknų kompozicijų.

MILIAUSKAS savo darbų skaičiumi parodė savo produktyvumą. Savo drožinių kruopščiu darbu ir kompoziciniais sugebėjimais parodoje atsiskleidė kaip savitą veidą turis menininkas, puikiai sugebąs ne tik išdrožti koplytėles bei kryžius, bet dievdirbiškai išpiaustitas ir juose talpinamas figūras. Įdomios yra jo kviečio varpų kompozicijos artojo tematikoje.

Vertinant abudu menininkus reikia nuoširdžiai pasidžiaugti, kad jų darbuose vyrauja religinė tema. Dabar, kada pavergtoje Lietuvoje iš religinių motyvų dievdirbiams yra leista drožinėti tik kipšas (tur būt dėl to, kad jis savo darbais yra artimas komunizmo apraiškoms praktikoje), Jeršovo ir Miliausko koplytėlės, kryžiai ir koplytstulpiai, bent šioje geležinės uždangos pusėje, atsveria pavergtų drožinėtojų darbuose draudimu atvertą tuštumą religinėje srityje.

KEPALIENĖ, trečioji parodos dalyvė, eksponavo savo paveikslus, kuriuos kuria ne dažais, bet įvairiaspalvių medžio tošių — žievė, stiklo gabalų, ar spalvoto smėlio lipinimu. Paveikslai yra įdomūs ne tik savo originalia medžiaga, bet ir puikiais dailininkės sprendimais nedidelėje spalvų skalėje. Pvz., iš tošių išdėstytas Gerojo Ganytojo veidas spinduliuoja gerumu ir nežemiška palaime.

Gruodžio 28 d. atidaryta trumpu Pr. Pusdešrio žodžiu trijų dailininkų paroda viso suvažiavimo laiku buvo adelaidiškių gausiai lankoma, daugelis darbų buvo nupirkti. Ačiū mieliems menininkams už praturtinimą ALK Federacijos suvažiavimo.

Pr. P.

PARDUODAM, taisom ir įrengiame įvairius spalvotos televizijos aparatus, automobilių radijo ir kasetes, HI FI Stereo aparatus ir CB radijo.

ASTRON ELECTRONIC SERVICES PTY. LTD.

29 Camdon St. Pascoe Vale Vic. 3044.

J. KRASAUSKAS Telefonas 354 5059

(Tęsinys iš praeito Nr.)

Moterų skyriaus redaktorė A. Stepanienė jaučia didelį bendradarbių trūkumą, prašo rašančias moteris į talką ir tiki, kad šis skyrius, pradėtas 1969 metais ir toliau sėkmingai pasitarnaus moterų interesams.

„Verpetų“ redaktorius ir dienos pirmininkas Pr. Pusdešris, susumuodamas visus pasisakymus ir pageidavimus, suvažiavimo vardu užgiria „T. Aidų“ liniją, dėkoja Fed. V-bai, redaktoriui, administratoriui, ekspeditoriams ir bendradarbiams, palinkėdamas, kad „T. A.“ būtų laukiamas svečias kiekvienoje lietuviškoje šeimoje.

Antroji suvažiavimo diena, pavadinta „Studijų Diena“, buvo dvasinio atsinaujinimo diena. Esminė jos dalis buvo kun. A. Spurgio, MIC, paskaita „Bažnyčia moderniam pasaulyje“. Pasakaita savo aktualumu, originalumu, gilumu ir įdomumu, neturi ligi šiol sau lygios. Jis peržvelgia Bažnyčią amžių bėgyje konstatuodamas, kad ji nėjusi su laiku. Reformos, jei jos buvo daromos, buvo pavėluotos. Tuo tarpu religijos priešai savo filosofiją, kulminuojančią į šūkį „Dievas yra miręs“, rėmė žmogaus protu sukurta moderniška technologija. Popiežius Pijus X pirmasis pakėlė balsą prieš „religinį modernizmą“, bet jo nesustabdė. Vatikano suvažiavimas pasistatė sau uždavinį priartinti Katalikų Bažnyčią iš esmės prie Kristaus Evangelijos. Todėl teko daryti radikalių reformų, kurios yra dar tik pradinėje stadijoje. Sudarytos komisijos dar ilgai turės dirbti, kol visos religinio gyvenimo sritys bus sistematiškai ir kritiškai peržiūrėtos. Išvadoje — Senojo Įstatymo Dievo supratimas ir Jam pagarba, pagrįsta baime, turi būti pakeistas pagal Naująjį Įstatymą — meile „Nepasilikime tradicionalistais, o kalbėkime šiandienine kalba ir ją supraskime“.

Reikia manyti, kad ši taip aktuali paskaita bus perduota skaitančiai visuomenei, lygiai taip pat, kaip ir kun. P. Butkaus „Šventosios Valandos“ referatas.

Trečioji diena buvo skirta artimesniam dalyvių susipažinimui ir pramogai piknikaujant Christies Beach parapijos vasarvietėje. Ten kun. K. Kuzminskas, svečias iš Amerikos, supažindino dalyvius su savo misija Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos leidimo reikalais.

Paskutinioji diena — vykdomybų organų rinkimai. Fed. valdybon išrinkta (alfabetine tvar-

ka): H. Antanaitis, Val. Čižauskas, A. Kairaitis, V. Laukaitis, V. Miliuskas, H. Statkuvienė, V. Vaitiekūnienė ir V. Žiogas. Rezultacijos komisija perrinkta ta pati — K. Mioldažys, P. Vaičaitis ir J. Petraitis.

Pasisakymuose kun. K. Kuzminskas, L. K. Bažnyčios Šalpos vedėjas Amerikoje, paaikšino dabartinę organizacinę reformą šalpos srityje, pagal kurią ji padalinta į dvi dalis: 1) L. K. Bažnyčios Kronikos leidimas, jos vertimas į svetimas kalbas ir platinimas, 2) tiesioginė šalpa Bažnyčiai Lietuvoje. Jis atstovauja L. K. Bažnyčios Kroniką ir atvykęs čia suorganizuoti tinkamus asmenis ir per juos lėšas. Kronika bus išleista itališkai, ispaniškai, vokiškai ir angliškai. Vertimo darbai vieni baigiami, kiti pradėti. Knygos bus duodamos visiems įtakingiems asmenims, politikos žmonėms, parlamentarams. Jų reikės tūkstančiais. Amerikos veiksniai mažai arba visai neremia šio svarbaus darbo.

Kai kurie suvažiavimo dalyviai suabejojo, ar toks šalpos veiklos suskaldymas būtų naudingas ir ar tiesioginis Bažnyčios rėmimas Lietuvoje nebūtų svarbesnis už abejotinos vertės ir šia forma brangaus Kronikos populiarinimo. Fed. Valdyba, neįsipareigodama prisiėmė šį reikalą svarstyti. Iš esmės ji yra jau numačiusi perimti Bažnytinės Šalpos iniciatyvą, pirma išsiaiškinant su mūsų vyskupais esminiais klausimais.

Posėdžio metu buvo gauta maloni žinia, kad Naujų Metų proga Australijos Laivyno leitenantas Algirdas Dičiūnas, Liet. Katalikų Centro kūrėjas A. A. Balio Dičiūno sūnus, Anglijos karalienės buvo apdovanotas už nuopelnus Australijos karo laivynui ordenu „The most excel-

KYLA MOKSLININKŲ NEPASITENKINIMAS SOVIETUOSE

Iš Sovietų Sąjungos į Vakarus ištremtas rusas matematikas Gregori Tchudnovski, susitikime su spaudos atstovais, Paryžiuje, pasmerkė sunkias sąlygas, kuriose mokslininkai yra priversti dirbti Sovietų Sąjungoje. Mokslininkam yra draudžiama susisiekti ir palaikyti ryšius su savo kolegomis Vakaruose, pažymėjo Tchudnovski, dažnai jiems neleidžiama dirbti net savo specialybėje ir jie neturi galimybės arčiau susipažinti su Vakaruose išleidžiamais moksliniais veikalais ir periodiniais žurnalais. Matematikas G. Tchudnovski, 25 metų amžiaus ir dabar pastoviai gyvena netoli nuo Paryžiaus, taip pat kalbėjo apie žmogaus teisių gynybos sąjūdį Sovietų Sąjungoje. Žymesniųjų disidentų ištrėmimas į Vakarus, pažymėjo Tchudnovski, nesulpnina kovos už žmogaus teises. Nauja generacija yra pasirengusi užpildyti kovotojų už žmogaus teises gretas Sovietų Sąjungoje. LRTV

lent order of the British Empire” (M.B.E.).

Priėmus visą eilę sveikinimų, kun. A. Spurgis, MIC, kaip suvažiavimo ir Kat. Centro šeiminkas, sveikina naująją Fed. valdybą, dėkoja Pr. Pusdešriui, kuris beveik vienas nešė ant savo pečių suvažiavimo našta, o jo sukurta ir „Vaidilos“ suvaidinta drama „Šviesa nuo Kalno“ atitiko suvažiavimo dvasiai. Didelė

padėka taip pat E. Varnienei, kuri idėjo daug širdies ir kūrybos meninėje programos dalyje. Taip pat ir L. Kat. Moterų D-jai už gausų ir skoningą aprūpinimą suvažiavimo dalyvių, kurie išvažiavo daug sunkesni, negu atvažiavo.

Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu ir malda bažnyčioje.

J. P.

(Pabaiga)

„Šviesa nuo kalno“ Adelaidės scenoje

Prano Pusdešrio sceninės variacijos pavadintos „Šviesa nuo kalno“ yra tarsi Lietuvių Katalikų Federacijos credo.

Šiais skubėjimo laikais retas kuris sustoja susimąstymo valandėlei, klausdamas save: kur aš einu, ar geru keliu? Todėl ir su nuostaba žiūri ir klausaisi, kada į šių modernių laikų sceną išėję aktoriai patį žiūrovą įtraukia į vykstančią intrygą taip, kad, anot autoriaus, vyksmas pradeda vykti ne Jehudos kieme, o klausytojo širdyje.

Į dviejų veiksmų scenovaizdį norėta sudėti nepaprastai daug lakoniškos išminties, o klausytojo širdžiai atverti meilei uždarąs langines ir pro atvirus langus nuo Palaiminimų kalno sklindančia šviesa pripildyti visus aptamsintus buities kampečius.

Turtuolio Jehudos kieme vyksta mįslingi pasikalbėjimai apie Pranašą iš Nazareto. Vienas po kito liejasi Kristaus kalno pamokslų parafrazavimai, jų teigiami ir neigiami interpretavimai. Pokalbius pagyvina ir nuspalvina vienas kitas kandus įgny bimas aštrokais išsireikšimais (pvz.: Palaiminti, kuriems prikimštas pilvas neužstoja kalno, nuo kurio kalba Žadėtasis).

Veikėjai apima ne tik Senojo ir Naujojo testamentų atstovus, bet netgi iš kapų ir Sibiro Jehudos kieme atsiranda lietuviški herojai Daumantas ir Nijolė, ieškodami brolių išėivių, kurių negali rasti, nes matomai „gerbūvio ragana jus pavertė pasakos varnais“.

Autoriaus mintį ir pasikalbėjimų tikslą aiškiai nusako Jehudos sūnaus Eurido paaikškinimas: „Tie Jo tarti palaiminimai, ką tik girdėti, ne kalnui pasakyti, ne šito sodo kiparisams, bet mums — gyviems žmonėms“.

Religinių — filosofinių pokalbių išryškinimui įvedami per sonažai labai gyvenimiškam veikėjui pavaizduoti, kaip Euridas ir Natanas, Jehudos sūnūs. Vienas padauža motociklistas, ieškąs pramogų ir nesirūpinąs niekuo kitu kaip malonumų ieškojimu. Jis ir narkotikus naudoja, ir pašaipiai žiūri į brolių, kuris einąs į bažnyčią tik norėdamas tėvui įtikti, kad tas jam mašiną nupirktų.

Kaltos sąžinės atstovas Kainas skundžiasi, kad „jau tūkstančius metų man graužia sąžinę ir širdį ir tūkstančiai metų keliau-

ju per tautas ir kraštus, kartu keliauja ir manoji kaltė, kuri kaip hidra, šimtus galvų užaugina — pavydu šnypščiančių, šimtus rankų užaugina savo brolių smaugti, savo tikrą brolių...“

Įdomų tipą atstovauja pirklys Jokūbas. Jis viską girdėjęs ir matęs apie Pranašą. Jis įsiterpia į pokalbius duodamas aiškius atsakymus į kylančius klausimus, bet vykusiai nutyla, jei ma to, kad aplinkai, o ypačiai šeiminkui nepatinka. Aišku, kad verslui nepakenktų. J. Neveauskas savo tikrai subtilia interpretacija, rankų mostais ir galvos linktelėjimais sukūrė nepamainomai lankstų, tikrai rytiškai apsukrų personažą, davusį daug gyvumo visam vyksmui.

Žmogaus gyvenimo kelias slidus ir nelygus. Visi jaučiame ir girdime Palaiminimų žodžius, kviečiančius artimui daryti gerą, alkaną papenėti, trokštanti pagirdyti ir visokią kitokią pagalbą teikti. Bet pavydas, kerštas, pyktis ir kitokie Blogio atstovai atitraukia nuo palaimintųjų ramybės kelio į likiminę Kaino kančios būseną.

Didžiųjų troškimų intryga apvainikuojama Jehudos nualpimu, kai jis kartodamas žodžius: „Jei aš tik Jį paliesčiau...“

Aktorius Br. Rainys tikru nuoširdumu ir natūralumu šią sceną užbaigė, o nušviestas kalnas ir iš jo plaukią garsai patvirtina palaiminimų konkretumą ir jų išganingąjį veiksmingumą. „Ką padarėte vienam iš mano brolių, man padarėte“.

Jobo lūpomis autorius tarsi nori susumuoti mūsų gyvenimo prasmingumą: „Ne savo reikalų mastu matuokim Amžinojo reikalus. Kur mums pasibailgia prasmė, ten ji prasideda Gai lestingajam. Protas kančią vadiną bausme, o tikėjimas sako, kad ji yra palaiminimas“.

„Šviesa nuo kalno“ tikrai tarsi pratęsė ir papildė ALK Federacijos suvažiavimą ir savo turiniu ir dvasia. Po nuodugnių diskusijų po kun. A. Spurgio paskaitos „Bažnyčia moderniam pasaulyje“, adelaidiškiai aktoriai pailiustravo, kaip bažnytinė mintis apsiereiškia praktikoje — gyvenime.

Džiugu buvo stebėti Adelaidės „Vaidilos“ teatro vadovybės ir aktorių nuoširdų vieningumą ir artumą. Vienybėje ir yra galybė, kurią jie taip gražiai nus tebino žiūrovus. AnB

ADELAIDĖS LIETUVIŲ CHORAS LITUANIA. VIDURYJE DIRIGENTĖ GENOVAITĖ VASILIAUSKIENĖ, JAI IŠ DESINĖS PIANISTĖ NEMYRA MASIULYTĖ.

LITUANIA SKAMBA

Per 27 savo gyvenimo metus Adelaidės choras Lituania giliai išsiskynė vietos lietuvių gyvenime, plačiai išilapojo tautinės kultūros apraiškų padangėje, tvirtu kamienu atlaikydamas ardančių jėgų audras ir neviltinges potvynius. Per tą laiką choristai tarpusavyje suaugo neišskiriamais Siamo dvyniais dainion šeimomis, kurioje džiaugsmas ir nepasisekimai išgyvenami visų, kur gimimo ir vardo dienos yra visų bendros šventės, kur gimusios tradicijos rūpestingai ugdomos ir palaikomos.

Viena ryškiausių iš tų tradicijų yra choro metinė šventė — koncertas, kuris praėjusiais metais įvyko gruodžio 10 d. Lietuvių Namų salėje. Programoje vyrų choras padainavo J. Strolios Tykus buvo vakarėlis ir J. Andriulio Plaukia Nemunėlis (solo partiją — J. Jaunutis). Moterų choras dviem išėjimais atliko B. Budriūno Tėviškėlė, B. Gorbulskio Ar ne tu? F. Mendelssohno Rudens dainą, J. Offenbacho Barkarole ir estiškai Mėtos Pruul Kodule. Didžiausias koncerto programos krūvis teko mišriam chorui, kuris dviem išėjimais padainavo: J. Tallat—Kelpšos Kur lygūs laukai, M. Klajūno Audros siaučia, J. Gaubo Dyvai, S. Gailevičiaus Oi toli, toli, A. Vanagaičio Vėjužėlis, V. Budrevičiaus Joninių dainą, S. Sodeikos Šiaurės pašvaistė, J. Gudavičiaus Kur giria žaliuoja, V. Klovos Ūdrio ariją iš op. "Pilėnai" (solo V. Opulskis), G. Verdi Vergų dainą iš op. "Nabucco", S. Šimkaus Oi kas sodai (solo J. Mažlienė), L. Povilaičio Buvo gardus alutis, S. Sodeikos Jūs berneliai apgavikai, ir B. Budriūno Mano protėvių žemė (solo G. Vasiliauskienė).

Programa skoningai sukomplektuota spalvingų nuotaikų kaitoje. Vienetas gana drausmin

gas. Balansas su stipria moterų balsų persvara. Vienodos, tautiniu raštu papuoštos chorisčių sukniš prisijungia prie dainos darniu sąskambiu, kuris akių ganyklose būtų dar efektingesnis, jei suknių ilgis būtų išlaikytas vienodame aukštyje nuo grindų.

Choro dirigentė, vadovė ir siela sol. G. Vasiliauskienė, grįžusi iš kelionės po pasaulį su naujai pakrautos energijos krūviu, kuris trykšta tvirtame moste ir grakščioje laikysenoje, koncertu dar kartą parodė ne tik gerą savo muzikinį skonį, bet ir savo valingumą gana per trumpą laikotarpį atbaigiant choro ruošą koncerto pasirodymui. Gražiu įnašu prie to prisidėjo ir Bažnytinio choro vadovė N. Masiulytė, kuri pavadavo Lituania repeticiuose G. Vasiliauskienę, jai nesant Adelaidėje. Kukliu dėkingumo gestu buvo pavedimas jai koncerte diriguoti trims dainoms mišriam chorui. Prasminga naujovė buvo pakvietimas estų ir latvių chorų dirigentų, kas paryškino bendro likimo ir bendrų laisvės siekių sujungtų Pabaltijo tautų draugystę. Estų choro vadovė Mėta Pruul dirigavo Lituania chorui estiškai dainuojant savo sukurtą dainą Kodule. Latvių choro vadovas dirigavo Mano protėvių žemė, kurioje sol. G. Vasiliauskienė atliko solo partiją. Ties čia kaip tik reikia pasidžiaugti, kad nei vadovavimas chorui, nei metai dar nevargina mūsų Lakštingalos. Balsas pilnoje jėgoje, užtikrintas net aukštuose registruose, lengvu gazelės šuoliu pasiekia crescendo viršūnes. Malonu konstatuoti iškiliausią Australijos lietuvių tarpe esančią dainininkę — solistę esant savo balsu, kaip poetas A. Miškinis sako, pačioj jaunystėj ir pačiame pavasary.

Šiltu žodžiu koncerto fone

reikia paminėti choro akompanuotoją N. Masiulytę, kuri, būdama perkrauta darbais australų gimnazijoje ir Bažnytiniame chore, suranda laiko atiduoti savo muzikalinę duoklę ir Lituania chorui.

Plojimams nutilus, Ap. V. bos vardu V. Baltučiu tarus chorui padėkos žodį, koncerto užuolaida užsiskleidė. Veiksmas perkeltas prie gretimose Lietuvių Namų patalpose išrikuotų stalų, kur susėdo choristai, vadovai ir kvieisti svečiai. Dirigento lazdelę perėmė Lituania choro administratorius J. Lapšys. Pro jį taip pat negalima praeiti tylomis ir nepaspaudus rankos. J. Lapšys savo ilgametėje šakotoje veikloje ne tik lietuvių tarpe yra žinomas pareiškumu. Jo duotas žodis yra be įpakavimo, todėl jis ir į kitų išipareigojimus žiūri visu rimtumu. Ne nuostabu, kad jam esant administratoriumi Lituania choras jaučiasi stovįs ant tvirtos platformos, nes visi jaučia, kad kai chorui bus reikalingi pinigai (išvykai į Lietuvių Dienas) jie bus suorganizuoti, kad choras pasiges pramogos, ji bus surasta ir pradėta tostu — Už Tėvynę! Prie Lituania choro tvirtumo pris-

deda ir tai, kad dirigentė ir administratorius yra glaudžiame ryšyje ir bendrame rūpestyje visais choro reikalais.

Koncerto užbaigtuvių vaišėse sveikinimo kalbas pasakė dirigentai M. Pruul ir K. Svene, K. Taparas, svečias iš Canberros p. Dirkis, Pr. Pusdešris. Choristas ir choro mecenatas K. Kaminskas paskaitė savo eilėraščių. Į sveikinimus atsakydama choro vadovė G. Vasiliauskienė pasidžiaugė gera ir darbinga choro nuotaika ir šilta visuomenės parama. Linksmajai vaišių daliai vadovavimą perėmus choro "žyniu" V. Šulcui, šventiškoje nuotaikoje laikas nubangavo ligi pirmųjų gaidžių.

Ačiū Lituania chorui už gerą koncertą.

Pr. P.

„NĖ VIENAS NEGALI LIKTI ABEJINGAS“

Nina Bukovskaja, kuri yra praėjusiais metais išlaisvinto ir į Čilės kompartijos lyderį Cor valaną iškeisto rusų disidentu Vladimiro Bukovskio motina — spaudos konferencijoje kalbėdama apie Romoje lapkričio 24-28-tą dienomis įvykusio Sacharovo Tribunolo darbus, pareiškė, kad II-rojo Sacharovo Tribunolo suorganizavimas Romoje pagrindinių žmogaus teisių klausimu, yra tikrai didelės reikšmės įvykis. Jis paliudijo laisvajam pasauliui apie religinę, politinę bei socialinę priespaudą Sovietų Sąjungoje ir kituose komunistų valdomuose kraštuose. Sacharovo Tribunolas ryškiomis spalvomis atskleidė tikrai tragišką padėtį Sovietų Sąjungoje, įtikinančiai parodydamas, kaip labai reikia skubios pagalbos visiem tiem, kurie ten būdami, kovoja už pagrindinių žmogaus teisių apsaugojimą.

„Po Sacharovo Tribunolo nė vienas negali likti abejingas“, — pažymėjo Bukovskio motina spaudos konferencijoje.

TĖVIŠKES AIDŲ prenumeratos reikalas: Tėviškės Aidų prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priijama Parapijos Kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

Kitų vietovių mūsų prenumeratorių prašome prisijungti prie prenumeratos, arba įmokėti platintojams. Metinė prenumeratos kaina \$ 15, Tėviškės Aidų Rėmėjo prenumerata — \$ 20. 1977 metams.

I paradas

Sausio 8 d. buvo pirmoji So vyklos svečių lankymo diena. Jau nuo ryto vyko parado repetitijos, kurių metu atvyko ABC televizijos stoties darbuotojai su filmavimo aparatais. Turėjome dar kartą marširuoti į vėliavų aikštę, jiems filmuojant. Po pietų pradėjo stovyklon suvažiuoti skautų tėveliai ir svečiai. Pamaldoms į koplyčios aikštę iš visų pastovyklių susirinko svečių didžiulis būrys. Su visais stovyklautojais čia buvo gerokai virš tūkstančio lietuviškų širdžių iš įvairių pasaulio kraštų. Šv. Mišias koncelebravo Stovyklos dvasios vadovas s. kun. P. Butkus, v. s. kun. A. Saulaitis, s. kun. Pr. Dauknys. Sesių choras giedojo giesmes, aukas prie altoriaus atnešė paukštytės, o kun. Saulaitis pasakė labai vaizdingą pamokslą. Jis turėjo nupaišęs 5 paveikslus, kur skautų ženklas kaip rodyklė ir Trijų karalių žygio žvaigždė veda žmoniją prie Dievo. Šv. Komunijos čia buvo išdalyta pora šimtų.

Po pamaldų vyko paradas į vėliavų aikštę. Pražygiavus tribūną, kurią sudarė stovyklos štabas ir garbingieji svečiai, marširuodami skautai sustojo pastovyklėmis. Stovyklos adjutantas j. s. dr. R. Sarkis perskaitė stovyk-

VI TAUTINĖ STOVYKLA MELB.

los viršininko įsakymus. Stovyklą sveikino Imigracijos ir Etninių reikalų ministeris Mr. Walter Jona, kuris savo kalboje tuojuo paminėjo susitikęs stovyklaujantį Lietuvos Bendruomenės pirmininką Alb. Pocių su žmona ir perdavė Viktorijos premjero Mr. Hamer sveikinius. Stovyklą sveikino LSS vyriausieji vadovai, kurie kartu stovyklavo, atvykę iš Amerikos. Australų ministeris ir Australijos skautų vadovai buvo apdovoti LSS ordiniais. Įžodį davė paukštytės, vilkiukai ir skautai, skautės. Buvo iškvieisti stovyklos mecenatai ir apdovanoti specialiais medaliais. Tos progra-

mos labai ilgai nusitęsė, matyt, stovyklos štabo norėta, kad prie garbingųjų australų svečių vyktų tie visi apdovanojimai; kad skautai moka pagerbti savo geradarius. Vėl sekė paradas, grojant per garsiakalbius, lietuviškų maršų melodijoms, nešant vėliavas ir kraštų užrašus iš kur skautai ir skautės yra atvykę.

Laužas, tikras ir liepsnojančias, vyko pradėjus temti. Buvo įdomių pasirodymų, dainų. To vakaro parado svečiai — latvių, lenkų, vengrų skiltys padainavo savo tautinių dainų. Vienos jų buvo žaismingos, kitos ilgos, sudarė malonų įspūdį. Geras buvo inscenuotas vaidinimas Snieguolė ir 7 nykštukai, juokingas virtuvės pasirodymas su "drambliu". Tą vakarą prie laužo daug prisidainavom. tik laužavedžiams buvo sunku perrėkti tą didžiulę minią. Labai gerai laužai praeidavo vien stovyklautojų tarpe, nes tik laužavedžiui mostelėjus, drausmingai po tylos pauzos sekdamas vėl naujos dainos ir pasirodymai. PD

STOVYKLA AUSTRALŲ SPAUDOJE

VI Tautinė Skautų Stovyk-

lą keletą kartų žiniose garsino ABC televizija, radijo stotys, o iš Melbourne dienraščių "The Sun" (610.000 egz. tiražu) gruodžio 30 įdėjo nuotraukas skautų Laimos Pažemėnaitės, 16 m., ir Angelės Sodeikaitės, 17 m., abi iš Los Angeles ir pateikė žinių apie šią Pasaulinę Lietuvių Skautų Stovyklą. Sausio 3 d. laidoje įdėjo nuotraukas Lauros Alkevičiūtės, 18 m., iš Detroito ir per 3 skiltis antraštę "Šiltas sutikimas Lietuvių Skautų Pasaulinėje Stovykloje". Sausio 5 d. didelė nuotrauka buvo atspausdinta Jolitos Gudaitytės, 17 m., iš New Yorko ir Rūtos Zylės, 17 m., iš Geelongo, dirbančių prie palapinės įrengimų ir vėl gerai pagarsino Lietuvių Tautinę Stovyklą. Adelaidės dienraštis "The Advertiser" sausio 3 d. (kurį mums atsiuntė p. Jūratė Naujalienė) įdėta didelė per 3 skiltis nuotrauka Rasos Bobelytės iš New Yorko, kuri stovykloje atšventė savo 18-tą gimtadienį pirmą kartą vasaros metu, nes jos gimtadienis New Yorko žiema. Pateikė daug žinių iš Lietuvių skautų stovyklos, kai laikraščio korespondentas buvo atvykęs į stovyklą.

LSS AKADEMIKŲ SUVAŽIAVIMAS

Stovykloje sausio 7 d. vyko LSS Akademinių Sąjūdžio suvažiavimas, dalyvaujant apie 50 narių ir svečių. Suvažiavimą pradėjo Akademinių sąjūdžio Igaliotinis Australijoje fil. s. Iz. Jonaitis, fil. s. kun. Pr. Dauknys perskaitė invocaciją. Suvažiavimą sveikino LSS pirmosios tarbos pirm. v. s. Lilė Miliukienė, Korp! Romuvos vardu — p. Stankūnavičius. Meninę dalį atliko v. s. St. Kairio muzikinis vienetas iš Toronto. Akademinių sąjūdžio apžvalgą padarė v. s. kun. Antanas Saulaitis, SJ. Sąjūdis Amerikoje iki šiol išleido 9 knygas, įsteigtas Vidūno Jaunimo Fondas gyvuoja jau 25 metus, per tą laiką stipendijomis parėmė 128 studentus, remia Lituanistines mokyklas. Fondo apyvarta \$ 70.000. Pajamų šaltinis — kalėdinės kortelės ir aukos. Pranešimą iš atgijusio Melbourne sk. padarė fil. Alg. Žilinskas, iš Adelaidės — pirm. senj. Jonas Mockus, Adelaidės sk. buvo paskelbęs literatūrinį konkursą. Vertinimo komisija buvo sudaryta Sydnejuje, tai tą konkursą laimėjo fil. Br. Mockūnienė Adelaidėje, ir jai čia buvo įteikta premija \$ 500. Ją pasveikino LSS Brolijos vyr. skautininkas fil. Sigitas Miknaitis, žodį tarė ir pati laureatė fil. B. Mockūnienė. Buvo parodytas garsinis spalvotas filmas iš LSS Akademinių sąjūdžio veiklos Amerikoje, kurį pagamino kun. A. Kezys, SJ. PD

RAMOVĖNŲ KRIVULĖ

TAUTOS GARBĖ AR JOS EGZISTENCIJA

(Tęsinys iš 1977 m. Nr. 49)

Lietuvai, t. y. Klaipėdai, atėjo tada, kai Hitleris be kraujo lašo jau buvo užėmęs Saarą, Elzasą, Lotaringiją, Austriją, Sudetus ir pačią Čekoslovakiją, — žodžiu visas teritorijas pagal jo planą. Liko tik Klaipėda ir Dancigas su koridorium. Pasirašydamas garsiąją Muncheno sutartį rugsėjo 30-tą, jis pareiškė, kad jis nebeturės jokių teritorinių pretenzijų, o už trijų savaitių, spalio 21-mą jis jau įsakė savo karo vadams pasiruošti užimti Klaipėdą. Ultimatyvinis reikalavimas buvo patiektas apstulbusiam nuo tokio reikalavimo mūsų užsienio reikalų ministeriui Urbšui 1939. III. 19, jam grįžtant namo iš Romos per Berlyną. Urbšys griežtai atsisakė tuo reikalu kalbėti be savo vyriausybės direktyvų. Verčiamas su Kaunu susirišti telefonu, jis taip pat atsisakė motyvuodamas, kad tokie reikalai telefonu neatliekami. Nepaisydamas Ribbentropo grąšinio, kad "fuereris veiksias žaibišku greičiu", jei Klaipėda nebūsianti tuoj pat perleista Vokietijai, Urbšys grįžo Kaunan ir iš ten su sirišu su Klaipėdos konvencijos signatarais ir kitomis valstybėmis, zonuodamas mūsų poziciją. Italija ir Japonija, kaip ir buvo galima to laukti, besąlyginai parėmė Vokietiją, o Anglija ir

Prancūzija, apgailestaudamos susidariusią situaciją, jokios pagalbos nepažadėjo. Sovietai laikėsi visai nuošaliai. Tik vieni lenkai ragino mus "nepasiduoti", nujausdami, kad tai yra prologas į jų Dancigą. Prieš tai Anglija ir Prancūzija, matydamos kas darosi Klaipėdoje, 1938. XII. 12 kreipėsi į vokiečių užsienio reikalų ministeriją siūlydamos, kad Vokietija darytų įtakos klai pėdiškiams vokiečiams, kad šie nedarytų sukilimo. Ribbentropo atsakymas buvo arogantiškas ir reikalas tuo pasibaigė.

Pasilikome vieni vieni, Lietuvos delegacija, pagal Ribbentropo įsakymą, atvyko kovo 22. Ji nepaprastai kietai ir ilgai laikėsi ir nepasidavė Ribbentropo grąšinimams.

Vokiečių karo laivynui, ligi šiol neturėjusiam jokios progos pasireikšti, buvo suteikta garbė "užimti" Klaipėdą. Hitleris, kovos laive "Deutschland" jūros ligos kamuojamam siuto, nesulaukdamas žinios, kad kelias į Klaipėdą jau laivas ir tą kovo 22-os naktį siuntė Ribbentropui net dvi telegramas klausdamas, ar lietuviai dar nepasidavė ir ar jam reikėsia ugnimi prasimušti kelią į Klaipėdą. Tik pusė antros ryto Ribbentropas galėjo pasveikinti savo fuererį su nauju laimėjimu.

Kovo 23-čią 1939 2.30 val. p.p. Hitleris triumfalai įžygiavo į Klaipėdą. Savo ištreniruota dramatine poza — stovėdamas automobilyje su naciškai iškelta ranka — jis buvo vokiečių sutiktas lyg Cezaris Romoje po didelės pergalės. Man pačiam teko būti liudininku to spektaklio, ir vėliau pamatyti uoste ir už jo ribų, vokiečių karo laivyną, jų tarpe "Scharnhorst" ir "Gneisenau", kurių viena artilerijos salvė būtų pavertusi Klaipėdą griuvėsiais.

Ir taip, dar vienas Versalio sutarties lapas buvo taikiai suplėšytas. Dar viena pergalė be kraujo. Bet gi Hitleris tada nenujautė, kad tai buvo jo paskutinis triumfas.

Klausimas, ar reikėjo mums pakelti kardą prieš Hitlerį? Pakelti kardą prieš vokiečių galybę, kuri netrukus paklupdys visą Europą ir rimtai grąšins pačiai Anglijai? Ypač, kad Ribbentropas mūsų delegatams nedviprasmiškai pareiškė, kad tegu lietuviai nesitiki jokios pagalbos iš kitur, o vokiečiai, pradėję žygiuoti, nesustosia užėmę Klaipėdą. Kad ir grieždami dantimis, turėjome nusileisti smurtui, kad nepražudytume tautos.

J. Petraitis
(Bus daugiau)

GARBĖ SVETIMOMIS KALBOMIS KALBĖTI, GĖDA SAVOSIOS LIETUVIŲ KALBOS GERAI NEMOKĖTI.

Jonas Jablonskis
Bendrines liet. kalbos kūrėjas

TĖVIŠKĖS AIDAI
S A V A I T R A Š T I S

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 33 2355

**LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA**

Redaguoja Redakcinė Komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Dauknys. Korespondencijas ir straipsnius siųsti šiuo adresu: Tėviškės Aidai, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Prenumeratos kaina metams 15 dol. Kituose kraštuose 18 dol. Atskiras numeris — 30 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniais skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra. Prenumeratą siųsti šiuo adresu: **TĖVIŠKĖS AIDAI, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031.**

TREČIAS PLAUKAS

Mokslo metų užbaigimas Adelaidėje

Atėjo žmogelis į kirpyklą ir sako: "Prašu apkirpti. Sklasytas per vidurį". Kirpėjas apkirpo žmogelį ir klausia: "Į kurią pusę priškuoti trečiąjį plauką?"

Ta anekdotinė istorijėlė prisimena žvelgiant į dvi lietuviškas mokyklas Adelaidėje. Tik atvykęs į čia kun. A. Spurgis bandė suvesti abi mokyklas po vienu stogu, vėliau ta pačia kryptimi dėjo pastangas Apylinkės valdyba, blaiviu žodžiu tą reikala kėlė spaudoje žurnalistas Br. Straukas, tačiau eina metai po metų ir dviskaita vis nevirsta vienaskaita. Ir kaip virst, jei žmogelis, visą gyvenimą nešiojęs sklasytą per vidurį, ir trims plaukams likus nenori pakeisti šukuosenos.

Taigi, tas trečiasis plaukas ir maišo visą mokyklų sujungimo reikalą ir pastangas Adelaidėje. Atrodo, kad reikės kant-rybės laukiant kol liks tik du plaukai, arba nė vieno...

Svietimo tarybai šiais metais pasisekė perbraukti šukomis taip, kad visi trys plaukai gražiai sugulė viena kryptimi. Litu-anistinių kursų, ALB Savaitgalio mokyklos ir Šv. Kazimiero lietuvių mokyklos bendras mok-slo metų užbaigimas įvyko gruodžio 3 d. Lietuvių namuose. Mo-zaikinė programa buvo sudaryta iš abiejų mokyklų mokytojų G. Vasiliauskiene paruošto chorelio dainų, iš Sav. mokyklos pašoktų šokių, gana silpnai sceniškai pa-ruošto vaizdelio Nuostabioji va-landa, iš simpatiškos "solistės" N. Lloyd "arijų", iš "Varlynės orkestro", iš A. Pečiulio savo kūrybos skaitymo ir visos eilės skai-tytųjų poezijos ir prozos. Šioje mokslo metų užbaigimo progra-moje aiškiai vyravo lietuviškas žodis, kad ir ne visų teisingai iš-tartas, bet drąsiai ir su meile pa-

sakytas, su nemažesne meile su-sirinkusių tėvėlių ir mokykla besidominčių priimtas. Už suteiktą pirmenybę lietuvių kalbai užbaigos programoje jos ruošė-jai tikrai yra verti visų mūsų dė-kingumo. Verti pagyrimo ir va-karo programos sujungėjai D. Baltutyte, A. Binkevičius ir I. Petkūnaitė. Išpūdingiausia buvo programos užsklanda Lituanis-tinių kursų studento Sietyno Kubiliaus deklamacija. M. Ma-lakūnienės gilus eilėraštis "Esu žmogus" Sietyno interpretaci-joje padarė pritrenkiantį ispū-dį. Ar tik negimė nauja scenos žvaigždė?

Po programos — kalbos, pa-dėkos, dovanų dalinimas, ALB Moterų sekcijos paruoštos vai-sės mokiniams ir svečiams. O kaip yra su trečiuoju plauku? Ar jis nepareikš savo teisių sklasytyme sekančiais metais?

Pr. P.

GEELONGAS

Bendruomenės susirinkimas

ALB Geelongo Apylinkės visuotinis susirinkimas šaukiamas vasario 5 d. 2 val. po pietų Geelongo Lietuvių Bendruome-nės Namuose šia darbotvarka: Susirinkimą atidarius, sudaro-mas prezidiumas, mandatų kom-isisijos rinkimas, praeito meti-nio susirinkimo protokolo skai-tytas. Pranešimai pirmininko, kasininko, revizijos kom., gar-bės teismo ir organizacijų. Pa-sisakymai dėl pranešimų, val-domųjų organų rinkimai: Apyl. Valdybos, revizijos kom., garbės teismo. Klausimai ir sumany-mai. Visi Geelongo Apylinkės lietuviai kviečiami susirinkime dalyvauti.

ALB Geelongo Apyl. Valdyba

Neseniai Australijoje atsilankiusiam muzikui

KAZIMIERUI MATIUKUI

sausio 2 d. Lietuvoje staigiai mirus, jo broliui PR. MATIUKUI, jo šeimai ir visiems artimiesiems, pasklidusiems plačia-me pasaulyje, reiškiame nuoširdžią užuojautą.

A. R. Kubiliai

P. S. Pusdešriai

Literatūros ir dainos vakaras Adelaidėje

Ateitininkai Sendraugiai šį kartą savo literatūros vakarą nu-kėlė į Federacijos suvažiavimą, kad galėtų ir svečiai pasidžiaug-ti šiuo parengimu. Vakaras vy-ko gruodžio 28 d. Katalikų Cen-tro salėje.

Vakaras susidėjo iš dviejų da-lių Pirmoje dalyje pasirodė jau-nimas — "Pavasario žiedai", kaip ir pavadinta ši dalis.

Scenoje pasirodė mažytė mergaitė Nijolė Lloyd, kuri pa-dainavo Tindi, o tindi, Mergaitė drąsi, vaizduojanti profesorių. Visai nesijaudindama ji diriga-vo lazdele ir kaip profesorius mokino dainos. Ir ji pati melodi-ją išlaikė gana tiksliai. Po kurio laiko ji vėl pasirodė scenoje su kita daina, kurią neblogiau pa-dainavo, kaip ir pirmąją. Regi-na Pranckūnaitė skaitė P. Jur-kaus "Pumpurai". Jos tarsena puiki — lietuviška ir šį kūrinių paskaitė labai puikiai.

Toliau sekė Pr. Pusdešrio vaizdelis "Mes — ne žmonės", kurį paruošė E. Varnienė. Čia vaidino Sofija Fišerytė, Ramunė Varnaitė, Sietynas Kubilius ir Linas Varnas. Vaizdelis įdomus, kuriame savo tarpe kalbasi ma-nikenai. Tie manikenai labai ge-ri. Jų pokalbis pasidaro įdomus ir vietomis juokingas. Manike-nai aptarė, kas tokie žmonės, džiaugiasi, kad jie ne žmonės.

Saulius Kubilius deklama-vo Pr. Pusdešrio "Flinders Ran-ges". Jis deklamatorius geras, keičia tonaciją, o taip pat pritai-ko gestą.

Kitas vaizdelis buvo iš Šatri-jos Raganos "Senam dvare", kurį paruošė R. Kubilienė. Čia vaidino Regina Pranckūnaitė, Lina Jablonskytė ir Saulius Ku-bilius. Mergaitė ruošia slapta sa-vo mamytei dovanėlę. Vaizdelis puikiai inscenuotas.

Ramunė Varnaitė pašoko muzikalinę viziją "Einu namo". Jos vizija šokyje gana gera.

Šią programos dalį užbaigė Sietynas Kubilius B. Brazdžio-nio deklamacija "Trys vizijos". Deklamatorius dinamiškas.

Šios dalies pranešinėtoja bu-vo dr. Loreta Rupinskaitė. Jos žodis aiškus, lietuviškas.

Antroji dalis pavadinta "Ru-dens gėrybės". Čia jau vyresnio-sios kartos kūryba. Taip šią ant-rąją dalį pradėjo Pranas Pusdeš-

ris savo kūryba. Paskaite jis du eilėraščius — "Dovanos" ir "Pra-bėgusios kelių rodyklės". Rima-vimas naujesnis, bet ritmas ly-gus, mintis aiški. Nemaža kūrėjo savų ir lakių išsireiškimų, kaip tai "sutirpo tamsoje medžiai", "Kalėdų sniego platumos". Įpin-ta keletas ir paprastų, nepoetišk-ųjų terminų, kaip tai "tuščias ben-zino bakas", "mašinos radio tran-zistoriai".

Kvartetas "Nemuno dukros" padainavo tris dainas: Lieptas, Tau, mokytojau, Mylėki ir lauk. Visų dainų naujesnė kompozici-ja, bet jos skambios ir darnios. Gal geriausia skambėjo paskuti-nė — Mylėki ir lauk (A. Raudo-nikio). Čia publika nerimo ploji-mais, ir kvartetas turėjo dainą kartoti. Kvarteto vadovė A. Ur-nevičienė gerai skaito melodijos akcentą. Be vadovės kvartete dainavo dar A. Kaminskienė, B. Budrienė ir S. Pusdešrienė. Pia-ninu dainas palydėjo Sietynas Kubilius.

Keletą savo kūrybos eilėraš-čių paskaitė Lydija Šimkutė. Ji eiliuoja jau moderniai. Pagal ei-liavimą ji ir skaito — ramiai, at-sargiai, šaltai. Nemaža pas ją afo-rizmų, o kartais net pauzos išsa-ko žodžius.

Feljetonistas Viktoras Bal-tutis šį kartą skaitė apie susival-dymą. Susivaldė Bonifacas nuo valgio ir gėrimo, bet jau Kalėdų rytą nebeiškentėjo. Šį kartą feljetono tema paprastesnė, bet vistiek vietomis kėlė juoką.

Solistė Genovaitė Vasiliaus-kienė padainavo tris dainas: J. Tallat-Kelpšos Daina apie Ne-munėlį, E. Gailevičiaus Verkė Mergelė ir V. Sarpaliaus Duk-ružėlė. Akompanavo Nemyra Masiulytė. Solistė, kaip papras-tai, dainuoja lengvai ir šiltai. Taip po trečios dainos plojimu ji buvo iškviesta vėl dainai. Čia ji padainavo dar Kačanausko ele-giją.

Vakarą baigė savo kūryba Juozas Mikštas. Jis skaitė eilė-raščius: Paliktai tėvynei, Nos-talgija, išverti pasiryžus, Šalie nevystančių svajonių. Poeto ei-lėdara lengva ir skambi, jo te-ma daugumoj — tėvynės meilė.

Vakaro pranešėja buvo dr. D. Viliūnaitė. Ji pranešinėjo la-koniškai ir sklandžiai, ausdama kalbą puikiais frazėmis.

Už šį vakarą padėjo ALK Federacijos pirmininkas Val. Čižauskas. PV

Jau beveik pusė šimtmečio, kai TOBIN BROTHERS tarnauja Viktorijos katali-kams. Kada tik kas miršta, tuoj skambin-kite mums, ir visi laidotuvių reikalai bus sutvarkyti. Pasinaudokite šia neprilygs-tama tarnyba ir praktika.

Tobin Brothers Laidotuvių Direktorai:
NORTH MELBOURNE: 189 Boundary Rd
MALVERN: 1382 High Street
MENTONE: 3 Station Street
NOBLE PARK: 505 Princes Highway

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

TOBIN BROTHERS
funeral directors

NTH MELBOURNE
TELEPHONE 329 6144
MALVERN
TELEPHONE 50 4720
NOBLE PARK
TELEPHONE 546 7860
MENTONE
TELEPHONE 93 2460
FRANKSTON
TELEPHONE 781 2115

**PRABOME
SUMOKĖTI
"TĖVIŠKĖS AIDŲ"
PRENUMERATĄ**

— \$ 15 —
UŽ 1978 m.

Administracija

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Parapijai aukoję:

Po \$ 100 — Z. Augaitis, A. Senda, \$ 30 — Alf. Ročius, po \$ 60 — J. M. Venckai, A. Kildišas, po \$ 50 — M. Bumblys, V. Stankevičius, Dr. J. Mikolajūnas, S. Tamošaitis, S. Lipčius, J. Smilgevičius, A. Grikselis, J. Augaitienė, \$ 45 — L. A. Kaladė, po \$ 40 — B. Sadauskas, XY, Dr. I. Kaunas, J. Kriksčiūnas, P. Mikaličius, po \$ 30 — B. Poškus, S. Stropus, \$ 25 — Didžienė, po \$ 20 — S. Lukaitis, J. Steponavičius, B. Margevičius, G. Didoris, po \$ 15 — R. Alis, P. Vaitkus, po \$ 10 — M. Verbyla, J. Budrevičius, A. Ramanauskas, po \$ 5 — E. Nagulevičienė, B. Prielaidas.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoju.

Kun. Pr. Vasaris

Vedybinė sukaktis

Petras ir Janina Šekai atšventė 50 metų vedybinę sukaktį. Kalėdų antrą dieną jų namuose prisirinko nemaža svečių, o iš Amerikos atvyko ir jų sūnus Algis. Taip Šekų puikiame kiemelyje skambėjo Ilgiausių metų, o taip pat ir ne viena daina, kurias guviai akordeonu pravedė jų sūnus Algis.

Janinai ir Petruai Šekams linkime dar daug gražių metų!

PADĖKA

Mirus Geelonge MARIJAI LIDIJAI SVIRSKIENEI visiems ją lankiusiems, prižiūrėjusiems ir ligoje padėjusiems nuoširdžiai dėkojame. Taip pat dėkojame visiems už gėles, užuojautas ir paaukotas šv. Mišias bei palydėjimą į kapines.

Jonas ir Monika Venckai

LATVIŲ DIENOS

MELBOURNE

Latvių bendruomenė Australijoje kasmet vis kitame mieste rengia Meno ir Kultūros dienas. Melbourne 1977. XII. 28 vakare Myer Music Bowl estradoje vyko iškilmingas jų šventės atidarymas. Prieš tai miesto centre St. Paul's katedroje buvo pamaldos, o po to eisena per miestą į šventės atidarymo iškilmes. Eisenoje buvo labai daug tautiniais rūbais pasipuošusio jaunimo. Tai daugiausia tautinių šokių šokėjai, suvažiavę iš visos Australijos. Eisenoje buvo svečių iš Amerikos, Europos ir N. Zelandijos. Visos vietovės nešė savo plakatus ir vėliavas. Tai gana spalvinga eisena.

Šventės atidaryme dalyvavo Federalinis Imigracijos ministeris Mackellar, Viktorijos premjeras Mr. Hamer, vienas se natorius, keletas parlamentarų, jų tarpe ir mums pažįstamas P. Falconer. Šventės dalyvius pasveikino ministeris Mackellar. Šventę atidarė Viktorijos premjeras Mr. Hamer. Iš kitų tautybių tebuvo pakviesti tik estų ir lietuvių bendruomenių pirmininkai Teko sėdėti su valdžios

GEGUŽINĖ MORNINGTONE

Maloniai kviečiame visus lietuvius su svečiais į tradicinę Melbourne Lietuvių Parapijos choro gegužinę sausio 28 d., šeštadienį, p. Kesminų sodyboje, 83 Herbert St. Mornington. Dienos metu laiką praleisime pajūryje, o vakare p. Kesminų sodyboje. Čia šoksime, dainuosime ir užkandžiausime savo atsivežtomis gėrybėmis. Vietoje bus tik silpnieji gėrimai, ledai. Iki pasimatymo gegužinėje.

Parapijos Choro Valdyba

DAINOS SAMBŪRIS

REPREZENTUOJA

Melbourno Dainos Sambūris yra pakviestas ir sutiko dalyvauti Williamstown festivalyje sausio mėn. 29 d. po pietų Williamstown miesto rotušėje. Numatyta, kad Sambūrio dainoms akompanuos simfoninis orkestras. Toje pačioje programoje dalyvauja ir 1977 metų "Sun Aria" laimėtoja.

delegatais ir buvo gera proga pasikalbėti apie pabaltiečių politinius ir kultūrinius reikalus. Pertraukos metu teko matyti aikštėje ir keletą lietuvių žiurovų, jų būtų buvę daugiau, jei latviai būtų mūsų spaudoje pasigarsinę ir pakviėtę.

Šventė buvo pradėta masiniu tautinių šokių grupių pasirodymu. Apie 350 šokėjų su tautiniais rūbais sudarė labai gražų vaizdą. Gaila, kad mūsų tautinių šokių vadovai neatėjo pasižiūrėti, o buvo galima daug ko pasimokyti, kaip šventę organizuoti.

Gruodžio 30 d. Dallas Brooks salėje vyko latvių Dainų šventė. Dalyvavo apie 350 dainininkų. Dainų šventę atidarė Australijos užsienio reikalų ministeris Mr. A. Peacock. Ir čia iš mūsų, pabaltiečių tebuvo pakviesti tik estų ir lietuvių pirmininkai.

Alb .P.

SKAITYKITE "TĖVIŠKYS AIDUS" IR KITAM UŽPRENUMERUOKITE — PALAIKYKITE LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ

Australijos Lietuvių 28 Sporto Šventė

Hobarte

Rašo Edas

(Tęsinys iš praeito T. A. Nr.)

Adelaidės Vytis — Kovas 55-50. Geelongo Vytis — Varpas II 63-53. Geelongo Vytis — Vilkas 88-21. Geel. Vyties taškai: E. Kardas 24, J. Obeliūnas 16, E. Gvildys 16, Vilkas: P. Dirkis, E. Žilinskas, R. Jankus, jie visi po 4.

Adelaidės Vytis — Varpas 61-59. Vilkas — Varpas I 14-71. Varpas II — Vilkas 114-12. Geel. Vytis — Varpas I 86-50.

Taškai: D. Wiasak 14, E. Kardas 24, S. Karpūška 14. Varpas I: S. Ragauskas 24, P. Oželis 10, S. Vaitkus ir M. Katilius po 6.

Perkūnas — Vilkas 125-6. Adelaidės Vytis - Varpas II 45-83. Rezultatai bus vėliau paskelbti.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS

Iš Australijos Lietuvių Fondo darbų

Vasario 16 d. proga bus įteikta premija už lituanistinius mokslinius darbus. Tam reikalui ALF sudarytoji komisija iki 1977 m. pabaigos buvo gavusi du darbus. \$ 1.000 premija yra palikimas velionio Povilo Alekno. Ta pačia proga bus įteiktos dvi \$ 75 žurnalistinės premijos, pasiūlius Tėviškės Aidų ir Mūsų Pastogės redaktoriams. Po \$ 50 gaus dvi premijas lituanistinių kursų lankytojai, atsižymėjusieji išlaikę matrikuliacijos egzaminus. Vienas jų bus melbourniškis, antrasis adelaidiškis.

— o —

Mokytojas Vytautas Karazija baigia paruošti praėjusių Lietuvių Dienų garsinį 30 minučių ilgio filmą. ALF tam reikalui yra gavęs iš Lietuvių Dienų rengimo komiteto \$ 2.000. Vytautas Karazija išsirūpino \$ 1100 parą iš australų Filmų instituto. Kiek tikrai kaštuos to filmo pagaminimas, šiuo metu nežinoma. Fondas yra sutikęs trūkstantą sumą pridėti.

— o —

Prof. J. Marvano "Modern Lithuanian Declension" bus atspausdinta kovo mėnesį. Pirmieji ko rektūros lapai jau gauti. Michigano universiteto leidykla.

— o —

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDO ĮGALIOJIMAI

ADELAIDĖ — S. Dainius, 25 Manuel Ave, Blair Athol, S.A. 5084. CANBERRA — A. V. Balsys, 22 Ferguson Cr., Deakin, A.C.T 2600.

GEELONG — P. Vaičekauskas, 13 Malcolm St., Bell Park, Vic. 3215.

MELBOURNE — I. Alekna, ALF izdn., 50 Errol St. North. Melbourn 3051.

PERTH — prof. Z. Budrikis, 7 Hotchin St., Nedlands, W.A. 6009. SYDNEY — B. Stašionis, Liet. Klubas, 16-18 East Ter, Bankstown 2200.

Albertas Zubras
ALF Sekretorius

I vietą laimėjo Geelongo Vytis, II — Varpas II, III — Adelaidės Vytis, o Varpas I, Kovas ir Perkūnas surinko po lygiai 4 taškus. Canberros Vilkas nieko.

Berniukai

Adel. Vytis J Perkūnas 61-41. Taškai: S. Navakas 20, A. Vieraitis 15, Jonas Ignatavičius 12. Perkūnas: B. Stanwick 18, O. Paškevičius 12, W. Stanwick 6.

Geelongo Vytis — Adelaidės Vytis 54-59. A. Vieraitis 18, P. Urnevičius 14, S. Navakas 14. Geel. Vytis: D. Šutas 14, K. Jomantas 13, L. Valaitis 10.

Geel. Vytis - Perkūnas 69-59. O. Paškevičius 25, B. Stanwick 18. Geel. Vytis: D. Šutas 22, M. Bosnjak 21.

Varpas — Perkūnas 54-46. Geelongo Vytis — Varpas 44-43. Adel. Vytis — Varpas 70-55.

P. Urnevičius 23, E. Baškus 22, A. Vieraitis 8. Varpas: T. Baltutis 19, S. Balnionis 13. Pirmą vietą laimėjo Adelaidės Vytis.

Mergaitės

Adelaidės Vytis — Perkūnas 38-20. Vyties taškai: N. Opulskytė 16, R. Rupinskaitė 7, V. Kalnins 6, M. Jačiunskytė 6. Perkūnas: M. Radcliffe 10, E. Banelytė, A. Kaitinytė, L. Jankutė, M. Taškūnaitė ir K. Jefferies visos po 2.

Adel. Vytis — Varpas 22-33. G. Muceniekaitė 14, R. Bertašiūtė 10, J. Bertašiūtė 5. Vytis: L. Visockaitė 5, V. Kalnins 4, R. Rupinskaitė 2.

Varpas — Perkūnas 32-28. Varpo jaunės laimėjo pirmą vietą. Adelaidės Vytis II, Hobarto Perkūnas III vietą.

Moterys

Geelongo Vytis — Canberra Vilkas 49-22. Adel. Vytis — Geelongo Vytis 56-46. Varpas — Vilkas 52-30. Varpas — Kovas 31-30. Rasa Statkienė 10, Rita Sidlauskaitė 8, E. Vyšniauskaitė 8. Kovietės: I. Dambrauskienė 10, R. Kasperaitytė 9, R. Andriejūnienė 6. Su šia pergale Varpietės laimėjo pirmąją vietą!

Adel. Vytis — Vilkas 40-24. V. Juciūtė 10, Regina Rupinskaitė, R. Grigonytė, S. Visockaitė visos po 7. Vilkas: V. Venclovaitė 9, T. Budzinauskaitė 8, M. Brocken 5.

Varpas — Geel. Vytis 64-44. A. Tamošiūnaitė 25, R. Statkienė 16, R. Sidlauskaitė 12. Geel. Vytis: J. Obeliūnienė 16, A. Jančiauskaitė 10, R. Zylė 9.

Adel. Vytis — Kovas 52-43. V. Juciūtė 19, R. Grigonytė 12, R. Rupinskaitė 10. Kovas: Kasperaitytė 17, Leisytė 12, P. Andriejūnienė 8.

Geel. Vytis — Kovas 32-40. A. Jančiauskaitė 12, R. Zylė 8, A. Brown 6, R. Kasperaitytė 22, A. Leisytė 7, I. Dambrauskaitė 7.

Kovas — Vilkas 32-22. R. Kasperaitytė 17, D. Andriejūnaitė 7, A. Liesytė 6.

Adel. Vytis — Varpas 35-50. Šis varpiečių laimėjimas joms užtikrino pergalę tapti šventės čempionėmis. A. Tamošiūnaitė 12, R. Sidlauskaitė ir E. Vyšniauskaitė po 11. Adel. R. Rupinskaitė 10, D. Grigonytė 9, R. Grigonytė 8.

(Bus daugiau)